

Modul 8 – Nærmiljø og rekruttering

Av Birgitte Grong

Innholdsfortegnelse

Innledning	2
Rekruttering hele året	2
Korpset og nærmiljøet	2
<i>Skolen</i>	<i>3</i>
Rekrutteringskampanje	3
<i>Rekrutteringskampanjens tre hoveddeler</i>	<i>4</i>
<i>PR og informasjonsmateriell</i>	<i>6</i>
Korpsprosjekt i skole og SFO	6
Veien videre	7

Innledning

Rekruttering er alltid et aktuelt tema, og arbeidet med å skaffe nye musikanter er en stadig pågående prosess. Medlemsmassen er uforutsigbar og i konstant endring. Noen endringer kan vi forutse, men på langt nær alle. Selv når det går bra med korpset, er det viktig å sikre en jevn strøm av nye i musikanter hvert årskull.

Tall fra Norges Musikkorps Forbund viser at norske korps generelt er gode til å rekruttere nye medlemmer, men strever med å beholde dem. Allerede det første året faller mange fra. Det er like viktig å beholde de musikantene man har, som å rekruttere nye. Begge deler utfordrer oss til å skape en god korpshverdag.

Rekruttering hele året

For å bygge et godt korps, må du fokusere på det daglige arbeidet i korpset. Hver øvelse må oppleves som god for de musikantene som er der. Korps som driver med god musikkopplæring kjennetegnes ved at musikantene opplever læring og mestring, at korpset er i utvikling, er inkluderende og et godt sted å være. Fornøyde musikanter gir fornøyde foreldre og bygger et godt omdømme. Gjør foreldre og andre støttespillere oppmerksomme på den viktige rollen de har som gode kopsambassadører. Det har større effekt om musikanten selv eller en mamma forteller hvor flott det er i korpset, enn om du som dirigent forteller hvor bra det er.

Det er flest øvelser i kopsåret, men selv den mest iherdige musikanter trenger stadig noe å øve mot. Dette kan være både større og mindre oppdrag, konserter og konkurranser. Musikantene må alltid være stolte av det som fremføres, og derfor er musikalsk kvalitet viktig i alle sammenhenger. Det er naturlig å bruke mer tid på forberedelse til enkelte oppdrag, men sørg alltid for å være godt nok forberedt. En generell regel er å spille det som låter bra. Ikke fall for fristelsen å fylle på kun for å få et lengre repertoar. Tenk på omdømmebygging og musikantens selvbilde.

Korpset og nærmiljøet

Korpset har mye å vinne på å være en sentral kulturaktør i nærmiljøet. For å nå et slikt mål er det viktig med strategisk og langsiktig planlegging. Planlegg konserter på mange arenaer gjennom året, slik at korpset får spilt i ulike sammenhenger og for forskjellige mennesker. Tenk synlighet når årshjulet legges, og sørg for at korpset er synlig også andre dager enn 17. mai. Her gjelder det å være oppfinnsom:

- Få innpass i barneprogrammet i kommunens evt. festivaler, også de som ikke har med korps å gjøre
- Konsert hjemme hos noen sentrale personer i kommunen eller hos noen som fortjener det
- Spill på idrettsarrangement
- Konsert på flyktningmottaket

- Lag temakonsserter, f. eks. Halloween-konsert – inviter korpsmedlemmenes venner
- Spill på åpning av nye bygg, veier, broer osv.
- Delta på Ungdommens kulturmønstring (UKM)

Sørg for positiv omtale i media når korpset gjør noe bra. Er man synlig, blir korpset regnet som en viktig aktør i lokalsamfunnet. Man kan ikke favne alle arenaer hvert år, men gjennom bevisst arbeid vil korpset få mer oppmerksomhet.

Skolen

Skolen har en sentral rolle i nærmiljøet og er musikantenes viktigste arena. Målet må være at skolekorpset blir skolens korps, selv om det rekrutteres fra flere skoler. God og regelmessig dialog med skolen er derfor viktig. Både du som dirigent, og noen fra styret bør være med. Det er viktig at korpset synliggjør hvilken ressurs korpset og musikantene kan være for skolen. Informer om korpset og at dere bidrar til barnas opplæring og i deres oppvekstmiljø. Hvis korpset rekrutter fra flere skoler, blir jobben større. Se på dette som en mulighet. Vær på tilbudssiden. Effekten vil være større enn innsatsen.

På skolen finnes musikantene og de potensielt nye medlemmene, og der jobber også lærerne som treffer elevene hver dag. En skole som heier på korpset betyr mye. Dette kan være helt avgjørende for korpsets posisjon i nærmiljøet.

Eksempler på hvordan korpset kan bidra i skolen:

- Konserter i skole og på SFO
- Bidra på ulike skolearrangement: Forestillinger, 17.mai, første skoledag, åpen skole, jubileum osv.
- Enkeltmusikanter kan bidra i musikkundervisningen og ved tilstelninger
- Korpsprosjekter for skolens elever som ikke går i korps

Samarbeid gjerne med andre organisasjoner. Det kan oppstå spennende møter og prosjekter, og flere vil oppdage den flotte korpsaktiviteten. Samarbeid gjerne med andre kulturuttrykk. Dette fremmer forståelse og interesse for korps.

Rekrutteringskampanje

Før man kommer til det årlige aspirantopptaket, er det naturlig å ha en rekrutteringskampanje. Det er lett å gjøre som man alltid har gjort, særlig hvis det har fungert godt. Selv ved god planlegging kan det oppstå tilfeldigheter i opptak av nye musikanter eller ved frafall.

- Har du rekruttert for få medlemmer i noen årskull?
- Er det skjev fordeling mellom skolene?
- Har noen instrumentgrupper ekstra behov for påfyll?
- Har korpset skjev kjønnsfordeling?

Det er gjerne slik at jo flere som er med i korpset fra én klasse eller fra én skole, jo lettere er det å rekruttere nye medlemmer derfra. Kanskje må korpset gjøre en ekstra innsats mot andre skoler.

Mange korps har instrumentalundervisning i kulturskolen, og kampanjen må da legges slik at den passer med kulturskolens søknadsfrist. Rekrutteringskampanjen kan gjennomføres på mange ulike måter, men det er viktig å gjøre det slik som passer korpset og skolene best. Husk at målet er å rekruttere nye musikanter, og at disse må stå sentralt i de valgene som tas.

Rekrutteringsopplegget får størst effekt om det er godt planlagt. Finn ut hvilke instrumenter korpset trenger i besetningen, og om de er tilgjengelige. Korpsets besetning er avgjørende for hvordan rekrutteringen skal gjennomføres. Benytt deg av skjemaene «Besetningsplan» og «Ønskeliste» i «Maler for dirigenten» under modul 1.

Det er viktig å fordele oppgaver. Det er naturlig at dirigenten tar ansvar for det musikalske innholdet. Er dere flere dirigenter i korpset, er det viktig at alle er informerte og engasjerte i rekrutteringsarbeidet. Når de nye musikantene begynner, vil aspirantkorpsdirigenten være den første de møter. Derfor må vedkommende være med i prosessen. Dirigenten skal ikke utføre alle oppgavene, men det er fornuftig at du er pådriver for å få ting gjort. Du kan ikke forvente at alle styremedlemmer har kunnskap om alt som skal gjøres.

Eksempler på oppgaver:

- Informasjonsmateriell og innmeldingsskjema
- Kontakt med skolene
- Musikalsk innhold
- Tekst/replikker
- Utstyr og rekvisitter
- Organisering av konsertene: Lokaler, transport, mat osv.
- Informasjon til medlemmene

[Rekrutteringskampanjens tre hoveddeler](#)

1. Få elevene interessert

Bruk musikken til å fange elevenes oppmerksomhet! Det er flere måter å gjøre dette på: Konsert for skolen, kort korpsstunt i alle klasserom, instrumentprøving for alle på skolen osv.

Avklar tidlig hvilke musikanter som skal være med på konserten/stuntet. Kanskje du har anledning til å vise frem hele korpset? Barn assosierer seg gjerne med jevnaldrende, så prioriter korpsets musikanter i barneskolealder. Det er også mulig å leie inn hjelp til å gjennomføre konserten hvis du ser det vanskelig å gjennomføre på egenhånd. Uansett hva du gjør, er det viktig at korpset står i sentrum.

Velg gjerne et variert repertoar som klinger godt. Det er ikke nødvendig at det er dagens populærmusikk. Det er sikrere å velge musikk som viser korpset fra sin beste side. Kan du legge inn elevmedvirkning på et eller annet vis i løpet av konserten? Skap interesse, nysgjerrighet og engasjement for musikken, instrumentene og korpsfellesskapet. Da øker sjansen for at elevene ønsker å bli med.

2. Informasjon til foresatte

Følg opp rekrutteringskonserten med informasjon til musikanter og foresatte om når de kan besøke korpset. Barna bør ikke vente for lenge da oppmerksomheten og interessene skifter fort. Send invitasjon til instrumentprøving og informasjonsmøte via skolens informasjonskanaler. Kanskje dirigenten eller musikantene kan dele ut invitasjonen i klassene og takke for sist? Be om å få et par minutter på foreldremøtet. Skriv og annonser i lokalavisen, på Facebook osv., og heng opp plakater på skolen og i nærmiljøet.

Korpsets hjemmeside må til enhver tid være oppdatert og inneholde informasjon man trenger som nysgjerrig familie.

3. Besøke korpset og bli medlem

Når familien har kommet på besøk til korpset, er mye gjort. Inviter gjerne elevene og deres foresatte til en vanlig øvelseskveld med tilrettelagt opplegg for de nye. Kvelden kan inneholde kort informasjon, en liten konsert og instrumentprøving. Husk at denne dagen er det første ordentlige møtet mellom familien og korpset. Korpset har kun denne ene muligheten til å gi et godt førsteinntrykk.

- Vær forberedt og ta alle godt imot.
- Opptre ryddig og tydelig.
- Se og vær interessert i alle!
- Avklar på forhånd hvem som gjør hva.
- Ha innmeldingsskjemaer klare og la gjerne de foresatte fylle dem ut i løpet av kvelden.

Du må sørge for at viktig informasjon om musikkopplæringen kommer frem. Skap entusiasme og nysgjerrighet for de ulike instrumentene, samtidig som du bidrar til at barna velger instrumenter de har forutsetninger til å mestre. Du trenger gode hjelpere for å ivareta dette.

Noen eksempler på hva du må se etter:

- Fysiske muligheter til å mestre instrumentet – kunne dekke hull på klarinett, ikke overbitt på fløyte osv.
 - Barn vokser, men det er viktig å ha muligheten til å mestre instrumentet slik at de får en positiv start.

- Waldhorn og trombone krever fra starten bedre gehør enn de andre instrumentene. Sjekk dette ved at barnet hermer korte melodier. (Viktig at det synges i første oktav, slik at barnet har mulighet til å få det til.)
- Sjekk at aktuelle slagverkere har evne til å holde jevn puls, og at de kan herme enkle rytmer.

Det er viktig å ta hensyn til barnets indre motivasjon i fordeling av instrumenter. Det er barnet som skal øve!

PR og informasjonsmateriell

Det er best om korpset lager egne plakater og informasjonsbrev. Da kan man bruke bilder der elevene kjenner igjen musikanter fra egen skole og nærmiljø. Hvis dette ikke er mulig, har Norges Musikkorps Forbund laget maler som kan benyttes.

I dag sprer mange korps informasjon og lydklipp via YouTube og sosiale media. Du kan bidra til å skape bevissthet blant musikanter, styre og foreldre rundt hva som skal legges ut i rekrutteringsøyemed. All reklame er kanskje ikke god reklame? Husk at filmklipp som legges på nett er tilgjengelig i all fremtid. Vær spesielt varsom med å publisere enkeltprestasjoner. Foreldrenes stolthet er ikke nødvendigvis et allment kvalitetskriterium.

Korpsprosjekt i skole og SFO

De senere årene har det dukket opp flere opplegg for korps i skole og SFO. Her menes prosjekter rettet mot elever som i utgangspunktet ikke spiller i korps. Noen steder drives prosjektet i samarbeid mellom korps, kulturskole og grunnskole, andre steder av kun én av partene. Korpsaktivitet i grunnskolen kan dekke de fleste målene i læreplanen og dermed erstatte den vanlige musikkundervisningen i perioder. Læreplanen finner du på: udir.no.

Det finnes i dag mange ulike korpsforberedende aktiviteter i skole- eller SFO-tiden. Eksempler kan være Korps i skolen, Yamaha Class band, Music Mind Games, El Sistema, Blås i skolen og SFO-korps. Innhold og organisering er svært forskjellig fra sted til sted, selv om prosjektene kanskje heter det samme.

Korpsprosjekter i skolen er ressurskrevende og kan være kostbart. Forholdene må derfor legges til rette slik at korpset oppnår den ønskede effekten. Det mest avgjørende for korpset er å planlegge overgangen fra klassekorpset til skolekorpset som fritidsaktivitet, slik at man beholder flest mulig interesserte musikanter. Samtidig må elever og foresatte oppleve korpset som en god aktivitet i prosjektperioden.

Før man setter i gang bør disse punktene være avklart:

- Hva er korpsets mål med prosjektet?
- Hvem eier/leder prosjektet?
- Hvem finansierer prosjektet?
- Hvilke elever skal være med?
- Hvilke læringsmål skal prosjektet ha, og hvor stor progresjon kan forventes?

- Hvor lang er prosjektperioden og hvor ofte skal man spille?
- Kan elevene ta med instrumentet hjem?
- Hvilke instrumenter skal man bruke i prosjektet?
- Har man instrumenter tilgjengelig, eller må man låne/leie/kjøpe?
- Hvilke undervisningsmetoder og -materiell skal benyttes?
- Hvilke lærekrefter kan undervise?
- Hva kan skolen bidra med?
- Hva gjør man etter endt prosjektperiode?
 - Legg en plan for overgang til skolekorps som fritidsaktivitet

Elevenes læring og opplevelse må være det sentrale uansett hva svarene er på spørsmålene over. De må oppleve mestring og spilleglede! Foresatte er sjelden tilstede, og er derfor avhengig av informasjon for å kunne følge progresjonen. Sørg for å informere jevnlig.

Korpsprosjekt i skolen kan fungere godt hvis det benyttes lærekrefter med riktig kompetanse og nær tilknytning til korpset. Det vil da spres kunnskap og skapes entusiasme rundt korps som fritidsaktivitet, og korpset vil bedre sitt omdømme i nærmiljøet.

Et lite praktisk tips: Sjekk om korpsets instrumentforsikring gjelder i skoleprosjekter.

Veien videre

Vær ikke redd for å prøve nye arenaer og opplegg. Det er ikke sikkert du ser fruktene av det nye prosjektet det første året. Tør å fortsette med det du tror på samtidig som du velger nye tiltak når det trengs. Vær tålmodig: Det tar gjerne tre til fem år før du ser effekten i økte medlemstall, kvalitet og lokal anerkjennelse.